

Meghozott, felülbírálandó és elmaradt döntések

Meghozott döntések

2. "A szakképzés csak a 11. és 12. osztályban kezdődik, s a szakképzés köre a szűk szakosodástól elmozdul a tágabb szakismereti jártasság felé." (v. ö.: Az ifjúság hatékonyabb képzése fejezetcímű – világbanki program – angol nyelvű szöveg 2.20 alpontja!)

5. "A 14-16 éves korosztályok (9-10. osztály) számára a tantárgyak széles körét tanítanánk (természettudományok, matematika, nyelvek, kommunikációs gyakorlatok stb.)" (v. ö.: Az ifjúság hatékonyabb képzése fejezetcímű – világbanki program – angol nyelvű szöveg 2.19. alpontja!)
A szakképzés új modelljének kidolgozásába beletartozik a "hét alaptantárgy (matematika, természettudományok, technológia, informatika, társadalomtudományok, kommuni-

Meghozott, de felülbírálandó döntések

3. A közismereti és a szakmai órák aránya: I-II. évf.: 85-15%, III-IV. évf.: 60-40 %.
(v. ö.: a Programtanács 1991. október 30-ai ülésének emlékeztetője!)

6. A közismereti tárgyak fejlesztői vegyék figyelembe a szakmacsoportok igényeit.
(v. ö.: a Programtanács 1991. október 30-i ülésének emlékeztetője, valamint a szakmacsoportok bírálatai, amelyek a közismereti blokk fejlesztési koncepcióira érkeztek. Ezekből az igényekből az derül ki, hogy a szakmacsoportok nagy többsége már a 9-10. osztályban is eltérő tartalmú, óraszámú tantárgyat, illetve más-más közismereti tantárgyat igényel.)

Elmaradt döntések

1. A szakképzés új modellje (a világbanki projekt által körvonalazott új modell) szerinti oktatás végső céljának, az új modell célrendszerének és követelményrendszerének meghatározása.

4. A szakképzés új modellje szerint minden szakmaválasztás döntési ideje 2 évvel későbbre tolódik, azaz a tanulók a 10. osztály befejezése után választhatnak szakmát, kezdik meg a szakmai tantárgyak tanulását. Ennélfogva a 9. és a 10. osztályban a széles alaposítású, alpműveltséget biztosító közismereti tantárgyak tanulására kerülhet csak sor.

Avagy – ellentétben a világbanki programban rögzítettekkel (v. ö.: 2. és 5. döntés!) – a 9. és 10. osztályban is tanulnak a diákok szakmai tárgyakat, s szakmaválasztási döntésüket az általános iskola befejeztével (14 éves korban) meg kell, hogy hozzák.

7. A 14-16 éves fiatalok ugyanazokat a tantárgyakat, ugyanolyan tartalommal és időkeretben tanulják valamennyi szakmacsoportban, s a 10. osztály befejezése után ugyanazokból a tantárgyakból tesznek kötelező, illetve választható alpműveltségi vizsgát. A szakmaspecifikus ismeretek és tevékenységek a 11-12. osztály tantárgyaiban – tantárgyi moduljaiban – jelennek meg.
Avagy a tantárgyak, tananyag-tartalmak és órakeretek

kációs gyakorlatok, nyelvi képzés) felülvizsgálata/bővítése, s ezek bevezetése a modell iskolákban.”

(V. ö.: u. o. 2.21. c alpont!)

szakmacsoportonként különböznek már a 9-10. osztályban is. S ugyancsak szakmacsoportonként különböznek az alapműveltségi vizsga tárgyai is.

A szakmacsoportok közötti átjárhatóságot – ez utóbbi esetben – 16 éves kor előtt is csak különbözeti vizsgák letételével lehet megoldani.

8. A közismereti blokk tantárgyai – tananyagtartalmukat tekintve – nem térhetnek el a kötelező iskolázás alapkövetelményeitől (a NAT-tól). A tantárgyak le kell, hogy fedjék a NAT valamennyi műveltségi területét. Ezért a közismereti blokkot – mivel a NAT még nem jóváhagyott dokumentum – állandóan meg kell feleltetni a nemzeti alaptanterv éppen aktuális tervezetével.

Avagy – miután a világbanki projekt végső változatának kidolgozása meg fogja előzni a NAT jóváhagyását – a közismereti tantárgyak tananyagai nem kell, hogy szoros megfelelésűek legyenek a NAT-tervezetekkel. De a NAT jóváhagyása után – a tananyagokon – a szükséges korrekciót el kell végezni.

Avagy a világbanki projekt közismereti blokkjainak fejlesztésekor nem kell figyelembe venni a NAT követelményeit.

9. A kimunkálandó új szakképzési modellnek összhangban kell lennie az oktatási törvényvel és a szakképzési törvényvel. Evégett a modell kidolgozása során folyamatosan figyelembe veendő a két törvénytervezet idevonatkozó “előírása”.

Avagy – a törvények hatálybalépését követően – a szakképzés új modelljén a szükséges korrekciót el kell végezni.

10. Az átjárhatóságot biztosítani kell a szakmacsoportok között. Tizenhatéves korig az azonos tantárgyak, tananyagtartalmak, óraszámok révén, különbözeti vizsga nélkül, tizenhatéves kor után pedig különbözeti vizsga letétele után válhatnak szakmacsoportot a tanulók.

15. "A kiválasztott szakképzést biztosító középiskolákban javítani kell a kétnyelvű oktatás színvonalát."

(v. ö.: Az ifjúság hatékonyabb képzése fejezetcímű – világbanki program – angol nyelvű szöveg 2.21. f alpontja!)

12. Az elfogadott maximális heti óraszám:

I-II. évfolyamon: 33 óra/hét,

III-IV. évfolyamon: 35 óra/hét,

Ebből a közismereti-szakmai arányok:

I-II. évf.: 85-15%,

III-IV. évf.: 60-40%.

(v. ö.: a Programtanács 1991. október 30-i ülésének emlékeztetője!)

Avagy – a szakmacsoportonkénti eltérő tantárgyak, tananyagtartalmak, óraszámok miatt – csak különbözeti vizsgaletétele után válhatnak szakmacsoportot bármely évfolyamon a diákok.

11. A szakképzés új modellje (a világbanki projekt által körvonalazott új modell) kimeneti pontjainak, vizsgarendszerének meghatározása. Döntés a vizsgákról, végbizonyítványokról, illetve az új modell szerinti képzésben részt vevő diákok esélyegyenlőségének kérdéseiről.

Az új modell teljes mértékben igazodik az oktatási törvény (tervezet)ben rögzített vizsgarendszerhez.

Avagy az oktatási törvény (tervezet)en túl is meghatároz vizsgákat.

13. Az óraszámok évfolyamonkénti véglegesítése. A kötelező órák és az ún. szabad órák számának eldöntése:

a) tantárgyankénti vagy blokkonkénti óraszámok évfolyamonként,

b) fakultatív órákra fordítható óraszámok évfolyamonként,

c) az iskolák által felhasználható szabad óraszámok évfolyamonként.

14. A szakmaspecifikus ismeretek és tevékenységek körének és mértékének meghatározása a közismereti blokk tantárgyaiban. Döntés arról, hogy kik – és milyen feltételek mellett – határozzák meg, illetve közvetítsék a szakmacsoporti igényeket a közismereti tárgyakat fejlesztő munkacsoportnak.

16. Azon közismereti és/vagy szakmai tárgyak körének meghatározása szakmacsoportonként és évfolyamonként, amelyek tanítása idegennyelven történik.

A kétnyelvű oktatás idegennyelveinek meghatározása szakmacsoportonként.

17. A 12. évfolyam utáni képzés közismereti tartalmának meghatározása.

18. A forrásokra vonatkozó ún. bemeneti követelmények meghatározása szakmacsoportonként (a személyi és tárgyi felté-

telek tisztázása).

19. Az egyes tantárgyak tanítására felkészítő továbbképzések körének, időigényének, személyi és tárgyi feltételeinek meghatározása.

20. A szakmacsoportok és a közismereti blokk fejlesztését végző munkacsoport közötti kooperáció és információcsere feltételeinek és módjainak tisztázása.

22. Annak rögzítése, hogy munka közbeni anyagok, avagy végtermékek kerülnek szakértői elbírálásra.

23. A szakértők, bírálók körének és a szakértés, bírálat kritériumainak meghatározása

25. A Programtanács összetételének felülbírálata, döntés arról, hogy a közismeret is megfelelő arányú képviselőt kapjon a Programtanácsban.

26. Az előterjesztések rendjének meghatározása.

27. Az elfogadás rendjének meghatározása.

28. Annak tisztázása, hogy mennyi önállósága van egy alvállalkozónak egy adott megrendelés keretein belül.

29. A finanszírozás rendjének tisztázása.

30. A világbanki projekt keretében működtetendő szintezett döntési háló (ki, mikor, miről dönthet) meghatározása.

31. Sérelmes döntéseket felülbíró, felügyeleti jogosítvánnyal rendelkező legfelsőbb döntési fórum, személy vagy szervezet meghatározása.

21. A közismereti blokk fejlesztői által készített munkaanyagokat a szakmacsoportok, az egyes szakmacsoportokhoz tartozó iskolák és tanárok véleményezik.

(Nem tisztázott, hogy ki hozta ezt a döntést.)

24. A közismereti blokk fejlesztői által készített munkaanyagokat a Programtanács fogadja el.

(Nem tisztázott, hogy ki hozta ezt a döntést.)

Készült 1992. február 7-én.

HEFFNER ANNA – NÉMET ISTVÁN – ZSOLNAI JÓZSEF